

การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นสารสนเทศของอาจารย์และนิสิต
มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี

ศราวดี จันทโสพล

11000 4373

- 5 พ.ย. 2547

184110

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2547

ISBN974-973-609-5

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัย

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ศรราวดี จันทโสฬส ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

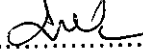
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ดร.ชัยชิต พิศาลพงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วาลี รูปนวงศ์สถานติ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำทิพย์ วิภาวิน)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ดร.ชัยชิต พิศาลพงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วาลี รูปนวงศ์สถานติ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นำทิพย์ วิภาวิน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัญญา พลิตวานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ...14... เดือน ...พฤษภาคม... พ.ศ. 2547.....

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาและได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนได้เสียสละเวลาในการช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นจนแล้วเสร็จมาโดยตลอดจาก ดร.ขวัญชฎิล พิศาลพงศ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.นงเยาว์ เปรมกมลเนตร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รวมทั้งคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.พฐา สุวรรณรัตน์ ผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์รณพ ประวิตงาม คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี ที่ได้เสียสละเวลาในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารวิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามเป็นอย่างดี และอาจารย์ นิสิตทุกสังกัดคณะ/ สาขาวิชาที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด นอกจากนี้คุณประโยชน์ที่ได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาคุณบิดา มารดา และพี่ ๆ ทุกคนที่ได้ให้ชีวิต ความรัก ให้การสนับสนุนการศึกษา ตลอดจนคุณอาจารย์ที่มีส่วนสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้กับการพัฒนาการศึกษาและนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ศรวาดิ จันทโสภส

43922446: สาขาวิชา: บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์; ศศ.ม.

(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

คำสำคัญ: การใช้อินเทอร์เน็ต/ การสืบค้นสารสนเทศ/ อาจารย์/ นิสิต

ศราวดี จันทโสฬส: การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นสารสนเทศของอาจารย์และนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี (USING INTERNET FOR INFORMATION SEARCHING OF FACULTIES AND STUDENTS OF BURAPHA UNIVERSITY, CHANTHABURI CAMPUS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ขวัญชฎิล พิศาลพงศ์, D.A., วาณี ฐานนวงศ์สานติ, M.Ed., น้าทิพย์ วิภาวิน, Ph.D. 136 หน้า. ปี พ.ศ. 2547. ISBN 974-973-609-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการไขความต้องการและปัญหาการใช้ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการอินเทอร์เน็ตของ อาจารย์และนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี กลุ่มประชากรที่ใช้ในศึกษา วิจัยเป็นอาจารย์และนิสิตของวิทยาเขตจันทบุรี จำนวน 564 คน แบ่งเป็นอาจารย์ 27 คน และ นิสิต 537 คน ในปีการศึกษาที่ 2/ 2546 ผู้วิจัยได้แจกและรับคืนแบบสอบถามกันทั้งสิ้น 564 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนประชากร สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความ กลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 24 - 30 ปี และสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย ระหว่าง 18 - 30 ปี และสังกัดสาขาวิชาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์
2. สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้ อินเทอร์เน็ตมากกว่า 6 ปี สถานที่ใช้ที่ห้องทำงาน ความถี่ในการใช้ 5 - 6 ครั้งและ 7 ครั้งหรือ มากกว่าต่อสัปดาห์ ระยะเวลาในการใช้แต่ละครั้งนาน 1 - 2 ชั่วโมง ใช้ในวันจันทร์ - วันศุกร์ ช่วงเวลา 12.00 - 15.00 น. วันเสาร์ - วันอาทิตย์ ช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. และ 12.00 - 15.00 น. ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ทักษะการใช้งานด้วยตนเอง วัตถุประสงค์ในการ ใช้เพื่อการสอนและติดตามข่าวสารทันสมัย ส่วนใหญ่ใช้บริการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และ แหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตจากในประเทศมากกว่าต่างประเทศ
3. สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีประสบการณ์การใช้ อินเทอร์เน็ต 1 - 3 ปี สถานที่ใช้ที่ห้องปฏิบัติการกลางของมหาวิทยาลัย มีความถี่ในการใช้ 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ระยะเวลาที่ใช้แต่ละครั้งนาน 1 - 2 ชั่วโมง ใช้อินเทอร์เน็ตในวันจันทร์ - วันศุกร์

ช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. วันเสาร์ - วันอาทิตย์ ช่วงเวลา 09.00 - 12.00 น. ส่วนใหญ่ใช้ อินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง มีการเรียนรู้ทักษะการใช้งานด้วยตนเอง วัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อ การเรียนส่วนใหญ่ใช้บริการเครื่องมือช่วยค้นและแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตจากในประเทศมากกว่าต่างประเทศ

4. ความต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นสารสนเทศของอาจารย์และนิสิต พบว่า อาจารย์และนิสิตต้องการใช้อินเทอร์เน็ตที่สะดวกและรวดเร็ว และต้องการฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และวิดีโอออนไลน์เพื่อการ สืบค้นข้อมูล อาจารย์ต้องการเสริมความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในด้านต่าง ๆ ในระดับ ปานกลาง นิสิตต้องการในระดับมาก

5. ปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ต ในภาพรวมของอาจารย์และนิสิตมีปัญหาการให้บริการ อินเทอร์เน็ต ในระดับปานกลาง

43922446: MAJOR: LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE; M.A. (LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

KEYWORDS: USING INTERNET/INFORMATION SEARCHING/FACULTIES/ STUDENTS

SARAWADEE CHANTASOLOT: USING INTERNET FOR INFORMATION SEARCHING OF FACULTIES AND STUDENTS OF BURAPHA UNIVERSITY, CHANTHABURI CAMPUS. THESIS ADVISORS: KWANCHDIL PHISALPHONG, D.A., NAMTIP WIPAWIN, Ph.D., WANEE THAPANAWONGSANTI, M.Ed. 136 P. 2004. ISBN 974-973-609-5

The purposes of this research were to study the situations, needs, problems and suggestions in using the Internet for information searching of faculties and students of Burapha University, Chanthaburi Campus. The population were 27 faculties and 537 students in semester 2/ 2546. 546 questionnaires were distributed and the returned numbers were 100 percent. Percentage, mean, and standard error were statistics used for analyzing the data.

The results were as follows:

1. Most of the faculties were 24-30 years old, women, from faculty of Science and Liberal Art. Most of the students were 18 - 30 years old, women, Majoring in Computer and Information System
2. Most faculties used the Internet at their offices, having experience in using the Internet more than six years, used five - six times and more than seven times per weeks, 1 - 2 hours each time, and mostly used between 12.00 am. — 3.00 pm. on Monday — Friday, 9.00 am. — 12.00 pm. and 12.00 am. — 3.00 pm. on Saturday — Sunday. Most faculties used the Internet by themselves. Their purposes on using the Internet were mostly for teaching and following up news. Most faculties used electronics database and information resources on the Internet in Thailand more than those from abroad
3. Most students used the Internet at the Computer Lab of the University. Students had experience in using the Internet for 1 — 3 years. They used Internet 1- 2 times per week, and between 9.00 am. — 12.00 am. on Monday — Friday, 9.00 am. — 12.00 am. on Saturday — Sunday. Most students used the Internet by themselves. Besides, their purposes in using the Internet was mostly for studying. The students used search engines and information resources on the Internet in Thailand more than those from abroad.
4. Most Faculties and students needed the convenient and speedy internet. Further more, most of the faculties and students needed electronics database, electronics Journals , electronics books and video on demand for searching information, and also needed supported knowledge and skill for internet using at the medium level, while student needed this at the high level.
5. Overall, the faculties and the students encountered problems regarding services of the Internet at the medium level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
สารบัญ.....	๗
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สารสนเทศ.....	8
ความหมายของสารสนเทศ.....	8
ความสำคัญของสารสนเทศ.....	9
ลักษณะของสารสนเทศ.....	12
คุณสมบัติของสารสนเทศที่ดี.....	13
อินเทอร์เน็ต.....	15
ความหมายของอินเทอร์เน็ต.....	15
การทำงานของอินเทอร์เน็ต.....	17
พัฒนาการของอินเทอร์เน็ต.....	18
ความสำคัญของอินเทอร์เน็ต.....	19
บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต.....	23
การสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต.....	25
แหล่งสารสนเทศทางวิชาการบนอินเทอร์เน็ต.....	26
ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิดีโอออนไลน์.....	33
มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศ จันทบุรี	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
กำหนดขอบเขตประชากร.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผล.....	85
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	95
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	112
ภาคผนวก ค.....	126
ภาคผนวก ง.....	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	132

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทอาจารย์และนิสิต จำแนกตาม เพศ อายุ และภาค/ สาขาวิชา.....	56
2 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	58
3 จำนวนและร้อยละของสถานที่ที่ใช้อินเทอร์เน็ต	59
4 จำนวนและร้อยละของระยะเวลาที่มีประสบการณ์ในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	60
5 จำนวนและร้อยละของความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	60
6 จำนวนและร้อยละของระยะเวลาในการใช้บริการอินเทอร์เน็ตแต่ละครั้ง.....	61
7 จำนวนและร้อยละของช่วงเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตในวันจันทร์ – วันศุกร์และ วันเสาร์ – วันอาทิตย์.....	62
8 จำนวนและร้อยละของช่วงเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตในวันจันทร์ – วันศุกร์และ วันเสาร์ – วันอาทิตย์.....	63
9 จำนวนและร้อยละของการได้รับความรู้ในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	64
10 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของอาจารย์.....	65
11 จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตของนิสิต.....	66
12 จำนวนและร้อยละของการใช้บริการต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต.....	67
13 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลในการใช้อินเทอร์เน็ต.....	68
14 จำนวนและร้อยละของวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นสารสนเทศ.....	68
15 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการอินเทอร์เน็ตเพื่อการ สืบค้นสารสนเทศด้านลักษณะการใช้งาน.....	69
16 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการอินเทอร์เน็ตเพื่อการ สืบค้นสารสนเทศในรูปแบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาต่าง ๆ.....	70
17 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการอินเทอร์เน็ตเพื่อการ สืบค้นสืบค้นสารสนเทศในรูปแบบวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาต่าง ๆ	71
18 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการอินเทอร์เน็ตเพื่อการ สืบค้นสารสนเทศในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชาต่าง ๆ.....	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการอินเทอร์เน็ตเพื่อการ สืบค้นสารสนเทศในรูปแบบวีดีโอออนไลน์ในสาขาวิชาต่างๆ.....	73
20 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการของอาจารย์และนิสิตที่ ต้องการเสริมความรู้เกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต.....	74
21 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาการให้บริการ (ณ ห้องสมุด).....	75
22 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตด้าน ทักษะของผู้ใช้.....	76
23 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตด้านแหล่ง สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต.....	77